

“Veel te laat heb ik U liefgehad”

Opgegroeid in een echt katholiek nest liet Lode Caes het geloof toch meer dan eens los. Maar omgekeerd liet het geloof hem niet los en uiteindelijk gaf hij zelfs toe aan de roeping tot het diaconaat.

Frederique Vanneuville

De vader van Lode Caes (1955) runde in Roeselare een boekhandel, gespecialiseerd in religieuze boeken, en zette zich jarenlang in voor de Katholieke Actie. Aan moederskant telde de familie een kanunnik en enkele jezuïeten en missionarissen. “Ik heb als kind werkelijk alles meegekregen wat je maar als katholieke achtergrond kan meekrijgen. Dat was mijn habitat en ik voelde me daar zeer goed bij”, vertelt Caes.

Rebellie

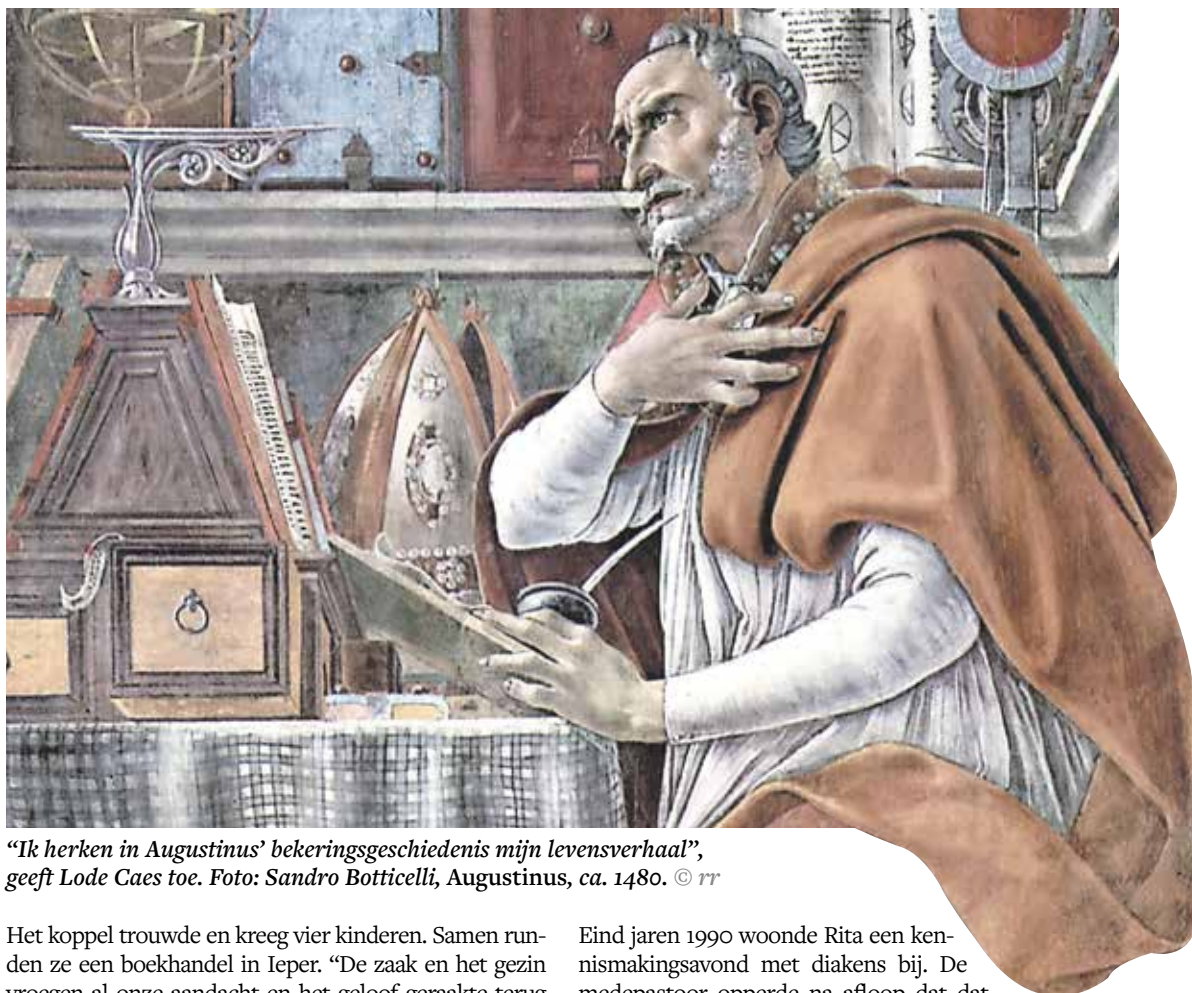
De omwentelingen aan het einde van de jaren 1960 lieten zich ook gevoelen op het Klein Seminarie waar Caes school liep. “Met de jongere leerkrachten kwam een andere mentaliteit binnen en daar was ik erg vatbaar voor. Mijn grootste daad van geloofsrebellie was dat ik als laatstejaars tijdens de bedevaart naar Dadizele de eucharistie heb gebroost. In de plaats daarvan ging ik met enkele klasgenoten op café. De studieprefect die ons betrapte, vroeg een verklaring. ‘Ik geloof niet meer’, was mijn antwoord. Resultaat: twee uur strafstudie.”

Reddingsboei

Aan de sociale hogeschool IPSOC in Kortrijk ging de wereld voor Caes verder open, vooral in de filosofische en menswetenschappelijke vakken. “Die waren confronterend. De argumenten tegen het geloof hadden een punt, vond ik. De enige reddingsboei was de bevrijdingstheologie, dankzij haar sterk maatschappelijk engagement. Een weekend met een Vlaamse jezuïet die in Chili had gewerkt tijdens de dictatuur van Augusto Pinochet, maakte grote indruk.”

Taizé

Opgebrand na een al te actief studentenleven stopte Caes vroegtijdig met zijn studies. Hij kwam toen ook tot het besluit dat het maar eens helemaal gedaan moest zijn met dat geloof. “Ik deed er niets meer mee, het paste niet meer in het plaatje. Ik trok de stekker eruit maar het voelde niet goed, alsof ik niet meer ademde. Ik heb dat flinterdun grondlaagje van geloof verder toch maar ongemoeid gelaten.” Kort daarna volgde een uitnodiging voor een Taizé-reis. Het leek de jongeman een leuk uitje en hij zegde toe. Het werd anders dan hij verwachtte: “Daar heb ik een ommekeer doorgemaakt.” Eenmaal terug thuis hoopte Caes gelijkgestemde zielen te vinden. Een vroegere medestudent van de sociale hogeschool bezorgde hem een lijstje van mensen die hij mocht contacteren. De eerste die hij belde, Rita Vanlangendonck, werd later zijn vrouw. “Eerst de uitnodiging voor de Taizé-reis, dan die namenlijst – het was genade op genade.”



“Ik herken in Augustinus’ bekeringsgeschiedenis mijn levensverhaal”, geeft Lode Caes toe. Foto: Sandro Botticelli, Augustinus, ca. 1480. © rr

Het koppel trouwde en kreeg vier kinderen. Samen runden ze een boekhandel in Ieper. “De zaak en het gezin vroegen al onze aandacht en het geloof geraakte terug op de achtergrond”, gaat Caes verder. Zoals wel vaker gebeurt, vonden de ouders weer aansluiting bij de kerk via de kinderen, al vroeg dat de nodige tijd. “Rita was niet vrij op de ouderavond voor de vormelingen, dus ging ik erheen. Een enthousiaste groep catechisten had gezorgd voor een vlotte aanpak en veel uitwisseling. Op hun vraag of ik geen catechist wilde worden, ging ik toen liever – nog – niet in.” De vonk sloeg wel over toen de nieuwe medepastoor – “een authentieke man met een achtergrond in de Focolarebeweging” – kwam informeren of de moeder des huizes zich niet wou aansluiten bij het parochiaal team. “In die periode waren we erg bezig met yoga, macrobiotiek en antroposofie – zo divers dat het niet richtinggevend kon zijn. Ik had zelf ook wel zin me te engageren. Ik werd catechist en mijn vrouw lid van het parochiaal, en later ook het vicariaal, team. Zo hebben we de kerk ook van binnenuit leren kennen, niet als een abstract instituut maar als een gemeenschap van mensen die solidair zijn met wie het moeilijk heeft.”



Lode Caes. © fv

Eind jaren 1990 woonde Rita een kennismaakingsavond met diakens bij. De medepastoor opperde na afloop dat dat misschien wel iets voor haar man zou zijn. “Toen ze me dat vertelde, lachte ik het weg. Maar de vraag had me aangegrepen en liet me niet meer los. Als een verliefdheid die je plots overvalt. Dat was zo sterk.” Een verkennend gesprek met de verantwoordelijke voor het diaconaat was een anticlimax: “Kom over een jaar nog eens terug”, zei die man. Het was een koude douche, maar wel nuttig. Ik kwam terug met de voeten op de grond en besliste na verloop van tijd de plannen op te bergen. Maar drie weken later kwam het verlangen nog sterker terug. Uiteindelijk ben ik gewijd in 2003.”

Augustinus

In de loop der jaren maakte Caes veeleer toevallig kennis met de spiritualiteit van Augustinus. De federatie in Zonnebeke, waar hij diaken is, werd naar hem vernoemd omdat er op dat grondgebied ooit een augustijnse abdij heeft gestaan. Van het een kwam het ander en Caes is nu zelfs bestuurder bij Familia Augustiniana Nederland (FAN), een vereniging van leken gemeenschappen geïnspireerd door Augustinus en de augustijnen. “Ik herken in Augustinus’ bekeringsgeschiedenis mijn levensverhaal. Ook mooi hoe hij de diakens ziet als een tussenpersoon die mensen met elkaar verbindt. Zijn passie voor het woord en Gods Woord, ligt me eveneens na aan het hart. En ja, ‘Veel te laat heb ik U liefgehad’, ook dat is erg herkenbaar.”

“Ik vergelijk God wel eens met een jojo – als je Hem weggooit, komt Hij toch steeds terug. In momenten van crisis bood Hij me soelaas, daarna gooide ik Hem weer weg. Maar op de duur groeide de zekerheid dat God er altijd is. Dat Hij ons bemint. Dat is voor mij de essentie van het geloof. Daar ben je op een gegeven moment geheel van doordrongen.” III

“Ik trok de stekker van geloof eruit, maar het voelde niet goed, alsof ik niet meer ademde.”